

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Elli yedinci İçtima

30.7.1337 Cumartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zabtı sabık hulâsası	366	Efendi ile Burdur Mebusu Ali Ülvi Be-	
2. — İntihaplar	366	ye mezuniyet itasına dair Divanı Riyaset	
1. — Üç istiklâl mahkemesi için inti-		kararı	367
hap	366,367,367	4. — Diyarbekir Mebusu Hamdi Efen-	
3. — Âzayı Kiram muamelâtı	366	diye izin verilmesine dair Divanı Riyaset	
1. — Mebuslardan kesilip birikmiş		kararı	368
olan paradan askere hediye alınmasına	366	5. — Ardahan Mebusluğuna intihabe-	
dair karar		dilmiş olan Hilmi Beyin intihap maz-	
2. — Bâzı ahzı asker dairelerindeki		batası hakkında şube mazbatası	368
muamelâtı takip ve tesviye etmek üzere		4. — Beyanat	367
Reis Paşanın tasvibedeceği mebuslardan		1. — İcra Vekilleri Heyeti Reisi ve	
bâzılarının gönderilmesine dair karar	366:367	Müdafaai Milliye Vekili Fevzi Paşanın	
3. — Bayezid Mebusu Hacı Mehmed		cepheye dair beyanâtı	367:368

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 2,20 sonra

REİS — Mustafa Kemal Paşa Hazretleri

KÂTİP : Ragıb Bey (Kütahya)

REİS — Celseyi açıyorum. Zabtı sabık okunacak.

(Okundu)

1. — ZABTI SABIK HULÂSASI

Birinci Celse

Adnan Beyefendinin tahtı riyasetlerinde bilinik zaptı sabık hulâsası kıraat ve tashiha kabul olundu. Mustafa Kemal Paşa Hazretleriyle ordu nezdindeki heyetten; cephe ahvaline dair, mevrit telgraflar kıraat edildi.

Diyarbakir Mebusu Kadri Beyin mâzeretine binaen mezuniyeti tensib ve istiklâl mahkemeleri âzalıkları için geçen içtimada yapılan intihabta yalnız Canik Mebusu Emin Beyin ihrazi ekseriyet eylediği tebliğ ve mütebaki âzalık için yeniden rey istihsal kılınarak teneffüs için celse tatil olundu.

Ekseriyet hâsıl olamadığından ikinci celse açılmamıştır.

Reis	Kâtip	Kâtip
<i>Dr. Adnan</i>	<i>M. Ragıb</i>	

REİS — Zaptı sabık hakkında söz istiyen var mı? Zaptı sabıkı kabul edenler, lütfen el kaldırsın. Zabıt kabul edildi, efendim.

2. — İNTİHAPLAR

1. — *Uç İstiklâl mahkemesi için intihap*

REİS — Bundan evvel istiklâl mahkemeleri için intihabat yapılmış, son mazbataya göre yapılan intihabatta ekseriyet hâsıl olamamıştır. Efendim en çok rey kazanan zevatın isimlerini okuyacağız.

Hakkı Hâmi Bey Sinob 63, Neşet Bey Kâğırı 58, Yusuf Bey Denizli 52, Ali Saib Bey Urfa 47, Mustafa Necati Bey Saruhan 46, Veli Bey Burdur 46, Necati Bey Bursa 46, Hacim Bey Karesi 45, Hamdi Bey Canik 43, Mahmud

Esad Bey İzmir 42, Şevket Bey Sinob 37, Muhiiddin Baha Bey Bursa 31, Mustafa Bey Dersim 31, Mustafa Hilmi Efendi Niğde 29, Hakkı Bey Van 29, Ahmed Hilmi Bey Kayseri 26, Rasim Bey Elâziz 26, Ragıb Bey Amasya 24, Lûtfi Bey Malatya 23, Sıdkı Bey Malatya 23, Nusret Efendi Erzurum 21,

REİS Pg. — Buyurun, Nafiz Bey.

NAFİZ B. (Canik) — Efendim, istiklâl mahkemesi âzaları intihabında rüfekayı kiramdan bâzıları bendenize de rey vermişler. Muhterem arkadaşlarımın teveccühüne arzı teşekkür ederim. Gerek ahvali sıhhiyem ve gerek vaziyeti hususiyem itibariyle bu vazifeyi deruhde edemeyeceğim. Onun için yeniden intihabata mahal kalmamak üzere bendenize rey verilmemesini rica ederim.

3. — AZAYI KIRAM MUAMELATI

1. — *Mebuslardan kesilip birikmiş olan paradan askere hediye alınmasına dair karar.*

REİS — İntihaba başlamazdan evvel müsaade ederseniz bir şey arz edeceğim: Birincisi; Heyeti Aliyenizin bir miktar parası vardır. Divanı Riyasette mahfuzdur. Eğer tensib buyurursanız Divanı Riyaset bu para ile alınacak bazı hediyeyi burada mecruhine vermeyi düşünüyor, efendim. (Hay hay sadaları) Kabul edenler, lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edildi.

MUSTAFA B. (Tokad) — Yetişmez, daha ilâve edelim.

REİS — Yetişmezse haber veririz efendim. Bu mesele bitmiştir. Yetişmezse ayrıca arz ederim.

Dr. ABİDİN B. (Lâzistan) — Daha zammına taraftarım.

REİS MUSTAFA KEMAL Pg. — Yetişmezse arz ederim.

2. — *Bâzı ahzı asker dairelerindeki muamelelâtı takip ve tesviye etmek üzere Reis Paşanın*

tasvibedeceği mebuslardan bâzılarının gönderilmesine dair karar.

REİS — Bir de efendim, bâzı ahzıasker devairinde muamelâtı takib ve tesviye ettirmek için rüfekamızdan bâzılarını göndermeyi tasvibediyorum, eğer bana müsaade ederseniz. Ve bunu reyî âlinize bırakıyorum. Bâzı arkadaşlarımızın bu suretle tanzif edilmesini kabul edenler, lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edildi.

HASAN BASRÎ B. (Karesi) — Yalnız nısbahı ekseriyete hâle gelmemek üzere...

REİS MUSTAFA KEMAL Pş. — Tabii...

Bu intihabı mütaakıp vaziyeti askeriyemiz ve buna nazaran vaziyeti siyasiyemiz hakkında Heyeti Vekilenin Heyeti Celilenizle bir hasbihal etmesini bendeniz muvafık görüyorum. Eğer tensibederseniz bundan sonra bir celsei hafiye akdederiz. Ve bu müzakerat cereyan edebilir. (Çok iyi sadalar). Şimdi intihabımızı yapalım efendim.

NECİB B. (Ertuğrul) — Nafiz Beyin yerine diğeri birini yazalım. (İstihsalî âraya başlandı.)

HASİB B. (Maraş) — Paşa Hazretleri Kars'tan yeni gelen mebusların esamisi okunmadı.

(Hasan Hayri Bey (Dersim), Necib Bey (Mardin), Mustafa Kemal Bey (Ertuğrul) ârayı tasnife memur edildiler.)

3. — *Bayezid Mebusu Hacı Mehmed Efendiyle Burdur Mebusu Ali Ulvi Beye mezuniyet itasına dair Divanı Riyaset kararı*

REİS Pş. — Efendim, rüfekamızdan iki zat Ali Ulvi Bey (Burdur), Hacı Mehmed Efendi (Bayezid) bunlar rahatsız olduklarından dolayı doktor raporunun merbut bulunduğu müracaatnameleri vardır. (Kabul, sadaları) Divanı Riyaset birer ay istirahat etmelerini tensibetmiştir. Münaşip görenler lütfen el kaldırsın. (Kabul sadaları) Ali Ulvi Bey ile Hacı Mehmed Efendinin birer ay Kayseri'de istirahatleri kabul edildi.

HAMDÎ Ef. (Diyarbakır) — Bendenizin de bir raporum ile takririm vardı.

REİS MUSTAFA KEMAL Pş. — Basri Beyin takriri var. Fakat müsaade buyurursanız, bundan sonraki celsede müzakere ederiz. Teneffüs yapacağız, ondan sonra celsei hafiye vardır.

Âra tasnif edilinceye kadar teneffüs, ondan sonra celsei hafiye dir.

(İkinci Celse hafidir)

ÜÇÜNCÜ CELSE

Açılma saati : 3 sonra

REİS — Reisi sani Adnan Beyefendi

KÂTİP : Ragıb Bey (Kütahya)

REİS — Efendim, istiklâl mahakimi intihabatı neticesini arz edeceğim.

Reye iştirak eden zevatın adedi 180 dir. 118 rey Veli Bey Burdur, 115 Mahmud Esad Bey İzmir, 110 Yusuf Bey Denizli, 109 Necati Bey Bursa, 104 Mustafa Necati Bey Saruhan, 103 Hamdi Bey Canik, 100 Neşet Bey Kângırı, 97 Şevket Bey Sinob, 97 Ali Saib Bey Urfa, 96 Hacim Muhiddin Bey Karesi, 91 Muhiddin Baha Bey Bursa, rey alarak intihabolunmuşlardır.

Dr. FİKRET B. (Kozan) — Cepheden avdet

buyuran Fevzi Paşa Hazretlerinin cephe hakkında malûmat vermesini teklif ederim.

4. — BEYANAT

1. — *İcra Vekilleri Heyeti Reisi Fevzi Paşanın cepheye dair beyanatı*

İCRA VEKİLLERİ HEYETİ REİSİ VE MÜDAFAAİ MİLLİYE VEKİLİ FEVZİ PAŞA (Kozan) — Ordumuzun Eskişehir Seyitgazi şarkında işgal ettiği yeni mevazide doluştık. Ordumuzu muharebeden evvelki hahişi cengaver-

nede sebatkâr gördük. Düşmanlarımız bize arzu ettikleri yerlerde muharebeyi kabul ettirmek istiyorlardı.

Ordumuz mahirane harekâtı askeriye ile tamamıyla düşmanın bu harekâtını boşa çıkarmıştır. Ve ordumuz düşmanın arzu ettiği yerde değil, bizim arzu ettiğimiz yerde düşmanı katî muharebeye çekecek ve orada darbei katiyeyi vuraacaktır. (İnşallah, sadaları), (Alkıslar), (Yaşasınlar, sesleri)

4. — *Diyarbakir Mebusu Hamdi Efendiye izin verilmesine dair Divanı Riyaset kararı*

REİS — Efendim, Divanı Riyaset Kararını arz ediyorum.

Diyarbakir Mebusu Hamdi Efendinin tabip raporuna müsteniden muhtacı istirahat olduğu anlaşılmış. On beş gün müddetle mezuniyeti

tensibedilmiştir. Kabul edenler lütfen el kaldırsın... Kabul edilmiştir efendim.

5. — *Ardahan Mebusluğuna intihabedilmiş olan Hilmi Beyin intihap mazbatası hakkında şube mazbatası*

REİS — Efendim, Ardahan mebusluğuna intihabedilen Hilmi Bey hakkında Ardahan Muhasarîlığından batahrirat gönderilen mazbatayı şubeye havale etmiştik. Onun hakkında şube mazbatası :

Şube mazbatası

(İşbu mazbata muvafıkı usul olmakla mumaiyleh Hilmi Beyin mebusluğu tasdik kılındı.)

REİS — Efendim, mazbatayı kabul edenler lütfen el kaldırsın... Mazbata kabul edilmiştir.

Pazartesi günü ictima edilmek üzere Celseyi tatil ediyorum.